

บทที่ 5

เปรียบเทียบการศึกษาระหว่างสตรีไทย

กับ

สตรีในต่างประเทศ

บทที่ 5

เปรียบเทียบการศึกษาระหว่างสตรีไทย กับสตรีในต่างประเทศ

5.1 เปรียบเทียบจำนวนประชากร ภาษา และศาสนา

ประเทศ	ประชากร (1997)	ภาษา	ศาสนา
ไทย	58,851,357	ไทย	พุทธ
มัลดีฟ	270,758	ทิวีรี (Divehi)	อิสลาม
ลาว	4,975,772	ลาว	พุทธ
เวียดนาม	73,976,973	เวียดนาม	พุทธ
อินเดีย	952,107,694	ฮินดี, อังกฤษ	ฮินดู, พราหมณ์
อินโดนีเซีย	206,611,600	ภาษาชวา, อินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia)	อิสลาม

5.2 เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจ

ตารางแสดงประชากรและฐานะทางเศรษฐกิจ

ประเทศ	ประชากร (1997)	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เฉลี่ยรายหัว (เหรียญ สหรัฐ) (1996)	อัตราการเติบโต ในปีที่สิ้นสุดเดือน คค. 1998 (%)	ประชากรในเขต เมือง (กลางปี 1988) (%)
ไทย	58,851,357	2,900	9.3	17
มัลดีฟ	270,758	-	4.2	26
ลาว	4,975,772	325	4.5	16
เวียดนาม	73,976,973	250	4.3	19
อินเดีย	952,107,694	330	1.5	25
อินโดนีเซีย	206,611,600	1,086	3.5	22

5.8 เปรียบเทียบการศึกษาระหว่างสตรีไทยกับสตรีในต่างประเทศ

ประเทศ	ระบบการศึกษา	การอ่านออกเขียนได้ของผู้หญิง (ร้อยละ)
ไทย	6:3:3 - ระดับประถมศึกษา 1-6 (3 ปี) - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 (3 ปี) - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 (3 ปี)	- 86.3 (ผู้หญิงที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ข้อมูลปี 2533)
มาเลเซีย	6:3:3 - ระดับประถมศึกษาเกรด 1-6 (3 ปี) - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 7-9 (3 ปี) - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 10-12(3 ปี)	- 82 (ทั้งหญิงและชาย ข้อมูลปี 2530)
ลาว	5:3:3 - ระดับประถมศึกษา 5 ปี - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี	- 41 (ทั้งหญิงและชาย ข้อมูลปี 2529) การอ่านออกเขียนได้แยกตามเพศและจังหวัด
		ชาย หญิง
		เวียงจันทน์ 81.7 62.7
		หลวงพระบาง 59.2 44.7
		จำปาศักดิ์ 65.5 43.5
เวียดนาม	- การศึกษาระดับมัธยม เกรด 1-9 - ระดับมัธยมศึกษา - อาชีวะ วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย	- 94 (ทั้งหญิงและชาย ข้อมูลปี 2526)
อินเดีย	- รัฐบาลจัดการศึกษาระดับมัธยมแบบให้เปล่าแก่เด็กทุกคนจนถึงอายุ 14 ปี	- 24.81 (ข้อมูลปี 2524) - 36 (ทั้งหญิงและชาย ข้อมูลปี 2531)
อินโดนีเซีย	5:3:3 - ระดับประถมศึกษา 6 ปี - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี	- 59.5 (ข้อมูลปี 2523) - 72 (ทั้งหญิงและชาย ข้อมูลปี 2527)

การศึกษาของสตรีไทยในสมัยก่อน ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการศึกษาของสตรีในประเทศมัลดีฟ ลาว เวียดนาม อินเดีย และอินโดนีเซีย กล่าวคือ สตรีจะไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมบุรุษ หากมีโอกาสก็จะมีอยู่น้อยมาก ทั้งนี้เพราะขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมยกย่องให้ผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง ผู้ชายมีฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องออกไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ในขณะที่ผู้หญิงอยู่บ้านคอยปรนนิบัติสามีและสมาชิกในครอบครัว

ในประเทศไทย ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงที่อยู่ในตระกูลสูง คือ เจ้า-นายในรั้วในวัง หรือลูกขุนนางชั้นผู้ใหญ่ วิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมกิริยามารยาท วิชาการเรือน การเย็บปักถักร้อย การฟ้อนรำ การละคร หัดเขียนอ่าน แต่งโคลง ฉันท์ กาพย์กลอน เป็นต้น

ส่วนเด็กผู้หญิงลูกชาวบ้านจะไม่ได้ได้รับการศึกษาใด ๆ เมื่อโตขึ้นจะช่วยเหลืองานบ้านและงานในไร่นา

การศึกษาของไทยได้พัฒนาอย่างมากในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และต่อมาในปี พ.ศ.2464 ได้ประกาศให้การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กไทยในวัยศึกษาทุกคน มีการจัดตั้งโรงเรียนสตรีขึ้นหลายแห่ง และสตรีไทยได้มีโอกาสไปศึกษาต่างประเทศด้วย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีประกาศใช้โครงการศึกษาชาติพุทธศักราช 2456 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญศึกษา และสายวิสามัญศึกษา นอกจากนั้นยังจัดแบ่งการเรียนการสอนเป็น 2 ภาค คือ การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาภาคพิเศษ

ในปี พ.ศ.2464 รัชกาลที่ 6 ทรงโปรดให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา บังคับให้เด็กไทยทุกคนที่มีอายุระหว่าง 7-14 ปี ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลโดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนทำให้เด็กหญิงได้รับการศึกษามากขึ้น

ปัจจุบันอาจพูดได้ว่า การจัดการศึกษาในประเทศไทยได้ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย แต่ตามความเป็นจริงแล้ว จะเห็นได้ว่ายังมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่ ดังจะเห็นได้จากการจำกัดจำนวนผู้สมัครสอบ ในบางสาขาวิชา โดยกำหนดจำนวนที่รับนักศึกษาชายและหญิงไม่เท่ากัน ทำให้หญิงขาดโอกาสเข้าศึกษาในบางสาขาน้อยกว่าชาย เป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ควรเปิดโอกาสให้หญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันโดยการระบุจำนวนนักศึกษาที่จะรับได้ทั้งหมด ผู้ที่สอบได้คะแนนสูงกว่าก็จะมีสิทธิเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ต้องการ

ในประเทศมัลดีฟ ลาว เวียดนาม อินเดีย และอินโดนีเซีย พอสรุปได้ว่าพื้นฐานของการศึกษาของสตรีมีส่วนคล้ายคลึงกัน การศึกษาและการจัดตั้งโรงเรียนในสมัยแรก ๆ จะให้ความสำคัญแก่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิง คือจัดตั้งโรงเรียนให้ผู้ชายก่อนและจัดตั้งโรงเรียนให้ผู้หญิงในเวลาต่อมา วิชาที่สอนหญิงและชายนั้นเป็นวิชาที่เหมือน ๆ กัน

แม้ว่าในแต่ละประเทศจะให้ความสำคัญภาคทางการศึกษาแก่หญิงและชายเท่าเทียมกัน แต่อัตราการอ่านออกเขียนได้ของหญิงและชายยังแตกต่างกัน คือ ผู้ชายจะอ่านออกเขียนได้มากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากค่านิยมของสังคมในอดีต ที่คิดว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว ดังนั้นผู้ชายควรได้รับการศึกษามากกว่าผู้หญิง นอกจากนั้นยังมีอีกสาเหตุหนึ่งคือ การอบรมเลี้ยงดูให้ลูกผู้หญิงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เพราะมีความคิดว่าเรียนไปก็เท่านั้น เคี้ยวก็ต้องแต่งงานเป็นแม่บ้านแม่เรือน คงไม่มีโอกาสใช้ความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมา ทำให้ผู้หญิงคืออยการศึกษาว่าผู้ชาย

อัตราการอ่านออกเขียนได้ของผู้หญิงในประเทศไทย มัลดีฟ ลาว เวียดนาม อินเดีย และอินโดนีเซีย นั้นเปรียบเทียบกันไม่ได้ เพราะบางประเทศจะมีข้อมูลรวมคืออัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรทั้งประเทศ และเป็นข้อมูลในปีที่ต่างกัน สำหรับอัตราการอ่านออกเขียนได้ของผู้หญิงในประเทศไทย อินเดีย และอินโดนีเซีย แม้จะเป็นข้อมูลคนละปี แต่พอจะเปรียบเทียบได้ว่าผู้หญิงไทยอ่านออกเขียนได้มากกว่าผู้หญิงอินโดนีเซีย และผู้หญิงอินเดีย ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศไทยมีจำนวนประชากรน้อยกว่าทั้งสองประเทศ คนไทยใช้ภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ประเทศอินเดียมีภาษาที่ใช้ในกลุ่มชนแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ศาสนาที่นับถือก็มีหลายศาสนา ประกอบกับประชากรไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาให้แก่สตรีและชนชั้นต่ำมีจำกัด

สำหรับอัตราการอ่านออกเขียนได้ของผู้หญิงอินโดนีเซียจะสูงกว่าประเทศอินเดีย แต่น้อยกว่าประเทศไทย ทั้งนี้เพราะอินโดนีเซียมีประชากรน้อยกว่าอินเดียแต่มากกว่าไทย และมีลักษณะคล้ายคลึงกับอินเดียคือ มีภาษาที่ใช้ในภูมิภาคต่าง ๆ มากกว่า 200 ภาษา แต่ต่างจากอินเดียตรงที่ประชากรอินโดนีเซียส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม และสตรีอินโดนีเซียมีสถานะทางสังคมสูงกว่าสตรีอินเดีย

เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายในเอเชีย ประเทศไทย มัลดีฟ ลาว เวียดนาม อินเดีย และอินโดนีเซีย กำลังก้าวไปสู่สมัยปัจจุบัน ประชากรที่อ่านออกเขียนได้มีจำนวนเพิ่มขึ้น ในเมืองมีความเจริญก้าวหน้า สื่อมวลชนเข้าถึงคนส่วนมาก มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

ในชีวิตในชุมชนและการเมือง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้ชายและผู้หญิงทั้งในชนบทและในเมือง แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นมีผลแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ยกตัวอย่างเช่นเรื่องตลาดแรงงานประเทศไทย จะมีอัตราการจ้างงานของผู้หญิงในอัตราสูงสุดประเทศหนึ่ง ประมาณร้อยละ 70 ของประชากรหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน

ในปี 1981 ประเทศอินเดียมีผู้หญิงทำงานร้อยละ 14.44 ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีแรงงานหญิงร้อยละ 32 ของตลาดแรงงานทั้งหมด ในปี 1980 ในปี 1981 ผู้หญิงในประเทศมัลดีฟ ร้อยละ 21.91 ทำงานภาครัฐบาล เป็นที่น่าสังเกตว่าแรงงานของผู้หญิงส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม และจะเข้าไปมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน ในขณะที่มีอายุน้อยกว่าผู้ชาย

ในประเทศไทยกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจของผู้หญิงมีเพิ่มขึ้นทั้งนี้เพราะผู้หญิงไทยได้รับการศึกษามากขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ อย่างรุนแรงมีผลต่อบทบาทและฐานะของผู้หญิง การขยายขอบข่ายการศึกษาของผู้หญิงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งมีส่วนร่วมทำให้ภาพพจน์ของผู้หญิงเปลี่ยนไป

เหตุผลที่ผู้หญิงเรียนต่อในระดับสูง นั้นส่วนใหญ่ผู้หญิงที่ตัดสินใจเรียนต่อในระดับวิทยาลัยเพราะมีผลการเรียนดี ต้องการอาชีพที่ต้องการการศึกษาต่อ หรือต้องการทำงานที่มีโอกาสดีกว่า

โดยปกติแล้วผู้หญิงไทย อินโดนีเซีย และอินเดีย มีความสนใจที่จะศึกษาต่อ แต่การศึกษาต่อของผู้หญิงอินเดียขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของพ่อ แม้ว่าจะให้ทำงานหรือเรียนต่อในขณะที่ผู้หญิงไทยและอินโดนีเซียมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และกล้าตัดสินใจมากกว่าโดยที่ครอบครัวไม่เข้ามามีอิทธิพลมากนัก

ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษามีความสนใจในชุมชนและการเมือง การมีส่วนร่วมในชุมชนนั้นกระทำได้โดยการเข้าไปเยี่ยมและเป็นสมาชิกของสโมสร/สมาคม ในประเทศอินเดียและไทย ผู้หญิงจะสนใจในการเป็นสมาชิกสโมสร/สมาคมเป็นส่วนน้อย ร้อยละ 71 ของผู้หญิงอินเดีย และร้อยละ 75 ของผู้หญิงไทยไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก

การศึกษาของสตรีในประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วส่วนใหญ่มีแนวโน้มดีขึ้นกว่าสมัยก่อนมาก การจัดการศึกษาในแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศนั้น รวมทั้งความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเมืองของแต่ละประเทศด้วย จากข้อมูลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่าในกลุ่มประเทศทั้ง 6 คือ ไทย มัลดีฟ ลาว เวียดนาม อินเดีย และอินโดนีเซีย ประเทศไทยมีความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทำให้การพัฒนาทางการศึกษามีแนวโน้มว่าจะไปได้ไกลกว่าอีก 5 ประเทศซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องติดตามกันต่อไป